

จริยธรรมของการตีพิมพ์ (Publication Ethics)

วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ (ISSN1906-9790; E-ISSN2651-074X) ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมของการตีพิมพ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการตีพิมพ์ระดับนานาชาติและจริยธรรมในการตีพิมพ์ตามข้อกำหนดของ Committee on Publication Ethics (COPE) โดยกำหนดจริยธรรมของการตีพิมพ์ในวารสารหน่วยวิจัย ดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของผู้พิมพ์

- ผู้พิมพ์ต้องรับรองว่าบทความส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์นั้นไม่เคยได้รับการเผยแพร่ที่ใดมาก่อน
- ผู้พิมพ์ต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น และต้องอ้างอิงทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงในเนื้อหาบทความของตนเอง และต้องทำเอกสารอ้างอิงไว้ท้ายบทความ
- ผู้พิมพ์ต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบที่วารสารกำหนด
- ผู้พิมพ์ทุกคนที่มีชื่อในบทความต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยจริง
- ต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์การตีพิมพ์บทความให้แก่วารสารก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งพิมพ์อื่นหลังจากได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหน่วยวิจัย แล้ว
- หากมีการวิจัยในมนุษย์หรือสัตว์ทดลอง ผู้พิมพ์ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการใช้สัตว์ทดลองตามแต่กรณี และต้องระบุไว้ในบทความด้วย

บทบาทและหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

- ผู้ทรงคุณวุฒิต้องคำนึงถึงคุณภาพบทความเป็นหลัก พิจารณาภายใต้หลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความคิดเห็นส่วนตัว และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้พิมพ์

- ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากผลงานวิชาการที่ตนได้รับเป็นผู้ประเมิน
- ผู้ทรงคุณวุฒิต้องตระหนักว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาของผลงานทางวิชาการที่ประเมินอย่างแท้จริง
- หากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพบว่าบทความที่ประเมินมีการคัดลอกผลงานชิ้นอื่น ต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที
- ผู้ทรงคุณวุฒิต้องรักษาระยะเวลาประเมินให้เป็นไปตามกรอบเวลาที่กำหนด และไม่เปิดเผยข้อมูลบทความให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้

บทบาทและความรับผิดชอบของบรรณาธิการ

- บรรณาธิการมีหน้าที่ดำเนินการให้ตรงตามความประสงค์ของผู้อ่านและผู้พิมพ์
- บรรณาธิการมีหน้าที่ปรับปรุงวารสารอย่างสม่ำเสมอ และรับรองคุณภาพผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์
- บรรณาธิการต้องคงไว้ซึ่งความถูกต้องของผลงานทางวิชาการและสนับสนุนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
- บรรณาธิการมีหน้าที่ปกป้องมาตรฐานของทรัพย์สินทางปัญญาจากความถูกต้องทางธุรกิจ
- บรรณาธิการต้องเต็มใจแก้ไขข้อผิดพลาดการตีพิมพ์ การทำให้เกิดความกระจ่าง การถอดถอนบทความ และการขอภัยหากจำเป็น

หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้อ่าน

- บรรณาธิการมีหน้าที่แจ้งให้ผู้อ่านทราบเกี่ยวกับผู้ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยและบทบาทของผู้ให้ทุนวิจัย

หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้พิมพ์

- บรรณาธิการมีหน้าที่ดำเนินการให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพของบทความที่ตีพิมพ์ เพื่อรับรองคุณภาพของงานวิจัยที่ตีพิมพ์ โดยตระหนักถึงความต่างกันของวัตถุประสงค์และมาตรฐานในแต่ละส่วนของวารสาร
- การตัดสินใจของบรรณาธิการในการยอมรับหรือปฏิเสธบทความเพื่อตีพิมพ์ ขึ้นอยู่กับความสำคัญ ความใหม่

ความชัดเจนของบทความ และความเกี่ยวข้องกับข้อบ่งชี้ที่วารสารกำหนด

- บรรณาธิการมีหน้าที่ชี้แจงหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน (peer review) และบรรณาธิการพร้อมชี้แจงความเบี่ยงเบนต่าง ๆ ของกระบวนการประเมินคุณภาพบทความที่ระบุไว้
- บรรณาธิการควรเปิดโอกาสให้ผู้มีพรสวรรค์ได้หากผู้เขียนมีความคิดเห็นแตกต่างจากการตัดสินใจของบรรณาธิการ
- บรรณาธิการมีหน้าที่จัดพิมพ์คำแนะนำแก่ผู้เขียนในทุกประเด็นที่ผู้เขียนควรทราบ และมีการปรับปรุงคำแนะนำให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- บรรณาธิการไม่ควรเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในการตอบรับบทความที่ได้รับการปฏิเสธการตีพิมพ์ไปแล้ว ยกเว้นมีปัญหาร้ายแรงเกิดขึ้นระหว่างการส่งบทความมาขอรับการพิจารณา
- กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนบรรณาธิการ ผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่ใหม่ต้องไม่กลับคำตัดสินผลบทความที่บรรณาธิการก่อนหน้าได้ตัดสินผลปฏิเสธบทความไว้แล้ว ยกเว้นพิสูจน์ได้ว่ามีปัญหาร้ายแรงเกิดขึ้น

หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้ประเมินบทความ

- บรรณาธิการมีหน้าที่จัดพิมพ์คำแนะนำแก่ผู้ประเมินบทความในทุกประเด็นที่บรรณาธิการคาดหวัง และปรับปรุงคำแนะนำให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมถึงอ้างอิงหรือเชื่อมโยงกับระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย
- บรรณาธิการมีหน้าที่จัดให้มีระบบปกป้องข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมินบทความ

กระบวนการพิจารณาบทความ

- บรรณาธิการมีหน้าที่จัดให้มีระบบที่ทำให้มั่นใจได้ว่าบทความที่ส่งเข้ามายังวารสาร ได้รับการปกปิดเป็นความลับในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาประเมินบทความ

การร้องเรียน

- บรรณาธิการควรตอบกลับคำร้องเรียนในทันที และแสดงให้เห็นให้ผู้ร้องเรียนมั่นใจได้ว่าสามารถร้องเรียนได้อีกหากยังไม่พึงพอใจ ซึ่งกลไกดังกล่าวนี้ควรปรากฏชัดเจนในวารสาร

การเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้ง

- บรรณาธิการมีหน้าที่เปิดเผยคำวิจารณ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร ยกเว้นบรรณาธิการจะมีเหตุผลอื่นที่ดีเพียงพอในการไม่เปิดเผยคำวิจารณ์นั้น
- บรรณาธิการมีหน้าที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนบทความได้รับคำวิจารณ์ และสามารถชี้แจงตอบกลับได้ นอกจากนี้การศึกษาวิจัยที่มีผลขัดแย้งกับบทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว ควรได้รับโอกาสนี้เช่นกัน
- การศึกษาวิจัยที่มีรายงานผลการวิจัยในด้านลบควรรวบรวมไว้ในบทความด้วย ไม่ควรตัดส่วนของรายงานผลการวิจัยดังกล่าวออกไป

สนับสนุนความถูกต้องทางวิชาการ

- บรรณาธิการควรทำให้เกิดความมั่นใจว่ารายละเอียดทุกส่วนในบทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร ต้องเป็นไปตามหลักจริยธรรมสากลที่ได้รับการยอมรับ
- บรรณาธิการมีหน้าที่หาหลักฐานเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่างานวิจัยทุกชิ้นที่ได้รับการตีพิมพ์ได้รับความเห็นชอบโดยคณะบุคคลที่มีอำนาจ (เช่น คณะกรรมการทางจริยธรรมด้านการวิจัย) อย่างไรก็ตามบรรณาธิการต้องระลึกไว้เสมอว่าการพิจารณาอนุมัตินั้นไม่ได้เป็นการประกันว่างานวิจัยนั้นถูกต้องตามหลักจริยธรรมสากลเสมอไป

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

- บรรณาธิการมีหน้าที่ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นความลับ

การติดตามความประพฤติมิชอบ

- บรรณาธิการมีหน้าที่ติดตามความประพฤติมิชอบในกรณีเกิดข้อสงสัย ทั้งบทความที่ได้รับการตีพิมพ์แล้ว และอยู่ระหว่างกระบวนการขอรับการพิจารณาตีพิมพ์
- บรรณาธิการไม่ควรปฏิเสธบทความที่อาจมีประเด็นมิชอบโดยทันที และมีหน้าที่ติดตามบทความที่ได้รับการกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบเพื่อหาข้อเท็จจริง
- บรรณาธิการมีหน้าที่แสวงหาคำตอบจากบุคคลที่ได้รับการกล่าวหา ก่อน แต่หากยังไม่พอใจในคำตอบที่ได้รับให้สอบถามไปยังหัวหน้าหรือคณะบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ซึ่ง

ในบางครั้งอาจเป็นหน่วยงานที่ออกกฎระเบียบ) เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง

การรับรองความถูกต้องของผลงานทางวิชาการ

- เมื่อมีการรับรู้ว่ามีปัญหาไม่ถูกต้องเกิดขึ้นกับบทความทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์แล้ว รวมถึงข้อความใดที่นำไปสู่ความเข้าใจผิดหรือเป็นการรายงานบิดเบือนข้อเท็จจริง บรรณาธิการต้องแก้ไขทันทีและทำให้เกิดความชัดเจน
- หากพบการประพฤติทุจริตภายหลังการดำเนินการตรวจสอบแล้ว บรรณาธิการต้องดำเนินการเพิกถอนบทความนั้นด้วยความชัดเจนที่สามารถพิสูจน์ได้ ทั้งนี้การเพิกถอนดังกล่าวต้องให้ผู้อ่านและระบบฐานข้อมูลอื่นทราบด้วย

ความสัมพันธ์กับเจ้าของวารสารและสำนักพิมพ์

- ความสัมพันธ์ของบรรณาธิการต่อสำนักพิมพ์และเจ้าของวารสาร ควรอยู่บนพื้นฐานความเป็นอิสระของบรรณาธิการ แม้ว่าสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจและการเมืองของวารสารจะเป็นอย่างไร บรรณาธิการต้องพิจารณา

ตัดสินใจเกี่ยวกับการรับบทความเพื่อตีพิมพ์โดยยึดคุณภาพและความเหมาะสมกับผู้อ่านมากกว่าผลตอบแทนทางการเงินหรือการเมือง

ประเด็นพิจารณาที่เกี่ยวข้องในเชิงพาณิชย์

- บรรณาธิการมีหน้าที่ประกาศนโยบายด้านการโฆษณาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับขอบเขตของวารสาร และในการตีพิมพ์ส่วนเสริมหรือเพิ่มเติมใด ๆ ของวารสาร
- บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์โฆษณาที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด และต้องยืนยันตีพิมพ์คำวิจารณ์ต่าง ๆ โดยยึดถือเกณฑ์เดียวกันกับการพิจารณาส่วนต่าง ๆ ของวารสาร
- ในการนำบทความเดิมตีพิมพ์ใหม่นั้น ต้องให้คงลักษณะเดิมทุกประการ ยกเว้นหากมีการเพิ่มเติมส่วนที่แก้ไข

ผลประโยชน์ทับซ้อน

- บรรณาธิการมีหน้าที่จัดให้มีระบบในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนของบรรณาธิการเอง รวมถึงเจ้าหน้าที่ของวารสาร ผู้พิมพ์ ผู้ประเมินบทความ และกองบรรณาธิการ

(ปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org/files/2008%20Code%20of%20Conduct.pdf>)